

ROTONDE

Als je kind de kerk verlaat...

Martine Kwey-Haasdijk

Een paar jaar geleden maakte ik een praatje met een weduwe uit onze gemeente. Haar zoon deed niets meer aan het geloof. En als er belijdenis gedaan werd, bleef zij thuis uit de kerk. Want hoe groter het feest, des te scherper voelde zij haar eigen pijn....

Steungroep

Ze staan vrolijk op de foto: Piet den Breems, Thirza Buys, Gerrit van der Haar, Aly den Breems en Paul Buys. Maar als ouders kennen ze het verdriet om een kind dat niet (regelmatig) meer in de kerk komt. En als leden van de Gereformeerde Kerk te Amersfoort-Emiclaer besloten ze, elkaar op te zoeken. Om te kijken wat ze elkaar en andere ouders binnen de gemeente, die met dit verdriet te maken hebben, zouden kunnen bieden. Met Els Barelds (niet op de foto) was de Steungroep compleet.

De gesloten gordijnen zijn misschien wel typerend voor de manier waarop er in het algemeen met dit probleem wordt omgegaan: het gebeurt in de gemeente, maar er wordt eigenlijk nooit over gesproken. "Gemeenteleden misten mijn zoon niet eens, zagen niet dat hij al een half jaar niet in de kerk was geweest. Tegen de tijd dat de gemeente wel iets opviel, waren er al geen contacten meer." Geslotenheid kan ook bij de ouders zelf vandaan komen: schaamte, bang om in tranen uit te barsten, overgevoelig reageren, een gevoel van tekortschieten, de vuile was niet buiten willen hangen....

Eigen gemeente

Amersfoort-Emiclaer heeft sinds een paar jaar een jeugdouderling. Maar ondanks veel goede contacten blijven er jongeren afhaken. De kerkenraad is vaak te laat en staat even machteloos als de ouders. Kerkverlating is wel een item op de kerkenraadsvergaderingen. De Steungroep is van mening dat een kerkenraad zich ook heel betrokken moet opstellen. Alhoewel de éne ouder het bijvoorbeeld wel waardeert als er concreet voorbede voor zijn of haar kind gedaan wordt, met als motivatie dat we samen gemeente zijn, terwijl de ander niet aan voorbede moet denken.

In hoeverre werkt het inschakelen van netwerken? Piet en Aly hebben ervaring met een dochter die veel contacten binnen de gemeente had. Op het moment dat ze afhaakte, bleven gemeenteleden gelukkig contact met haar houden. Vooral jonge echtparen namen hun taak over. Soms hebben Piet en Aly daar ook letterlijk om gevraagd en ze hebben gemerkt dat dit werkt. Maar als je kind er nooit echt bij heeft gehoord in de groep en ook geen contacten heeft met bijvoorbeeld een oppasadres, dan is er ook geen netwerk om op terug te vallen.

Verder willen heel veel ouders het verdriet te veel in eigen huis houden. Aly: "Je moet het echt kunnen overgeven aan anderen, en vooral aan Hem, maar dat is een ontzettend moeilijk proces."

In hun gemeente werden heel wat ouders geconfronteerd met kerkverlating van zoon of dochter. Dat varieerde trouwens van 'je onttrekken en overgaan naar een ander kerkgenootschap' tot 'God helemaal de rug toekeren en alles overboord zetten wat je tot dan toe geleerd is'. In het eerste geval was er vaak nog de opluchting: 'Hij/zij gelooft nog, al gaan we dan niet meer naar dezelfde kerk.' Maar ook dan bleven er vragen over: 'Wat betekent het dat je belijdenis hebt gedaan, juist in deze kerk? Kies je dan voor God of ook voor dit

kerkgenootschap?' Waar men in de gemeente ook mee te maken had, was het probleem van gemengde verkeringen, waarbij degene die lid van de kerk was, soms afhaakte.

Samen pijn delen

De Steungroep wist ook niet overal antwoord op. Wel realiseerde dit groepje mensen zich dat er meer openheid moest komen, in de eerste plaats naar elkaar. "Alleen al in ons voorbereidingsgroepje werkte het gewoon bevrijdend om je gevoelens te uiten tegenover mensen die hetzelfde ervaren hebben." Gevoelens van frustratie, woede, onmacht, wanhoop en toch ook van vertrouwen. Vertrouwen dat er bij de Here niets onmogelijk is. Niet voor niets werd op de eerste bijeenkomst met andere ouders het lied gezongen: 'k Stel mijn vertrouwen op de Heer mijn God.'

Inmiddels was het 25 november 2002. Voorafgaand aan deze bijeenkomst had ieder gemeentelid een brief in het postvak gekregen met de volgende tekst:

Beste ouders,

Diverse ouders in de gemeente worden geconfronteerd met kerkverlating of grote geloofstwijfel van hun kind. Dit is niet iets waar je zomaar mee kunt leven. Het geeft erg veel verdriet en vaak levert het spanningen op in het gezin. Je loopt met vragen rond. En als het jouw kind betreft is het soms moeilijk om dit aan anderen te vertellen en te vragen om gebed.

Enige tijd geleden is de vraag naar voren gekomen of het niet mogelijk is om als ouders die met deze problematiek te maken hebben, bij elkaar te komen. Hier is op de kerkenraad over gesproken en het leek de kerkenraad het beste hierin zelf een eerste aanzet te geven, maar de verdere uitwerking ervan bij de betrokkenen zelf neer te leggen.

DV 25 november willen we een bijeenkomst beleggen. Aanvang 19.45 uur in de Lichtkring.

Tijdens deze avond willen we b.v. stilstaan bij:

- *Hoe ga je zelf om met je kind dat in de moeite zit.*
- *Hoe ga je om met je eigen verdriet?*
- *Geloofsvragen rond de doop.*
- *Wie kun je nog meer inzetten om je kind vast te houden?*
- *Het blijft toch je kind!*

Het doel van deze avond is om nader tot elkaar te komen en om zo ook misschien elkaar tot steun te kunnen zijn. Het is zeker niet de bedoeling dat we van u verwachten dat u al uw zorgen met iedereen deelt. Wel vinden we het belangrijk, dat er een vertrouwelijke en open sfeer zal zijn.

Namens de werkgroep, Els Barelds

De ambtsdragers werd gevraagd in hun wijk gericht uitnodigingen uit te delen. Samenspel met de kerkenraad is belangrijk, vindt de Steungroep. Wat nog veel belangrijker is: een ouderling hebben die niet alleen 'de problemen doorgeeft aan de Steungroep', maar er op dat moment ook werkelijk is: vooral bij je kind. Die aangeeft hoe moeilijk het ook voor hem is. En daarin zie je dan ook Gods leiding en de werking van de Heilige Geest.

Er werd in de kerk voorbede gedaan voor een goede bijeenkomst. Mensen reageerden enthousiast op de brief: 'Fijn dat hier aandacht aan gegeven wordt.'

De Steungroep had geen idee hoeveel mensen er zouden komen. Dat bleken er, die eerste bijeenkomst, 22 te zijn. Er waren ouders van achter in de 70, treurend om een volwassen kind dat los van God leeft. In de gemeente was dit tot dan toe niet bekend....

Er waren echtparen van kinderen die al jong de kerk de rug toekeerden. Er waren ouders van kinderen met psychische problemen. Die problemen werkten door in geloofstwijfel. Er waren gelukkig ook ouders van kinderen die weer teruggekeerd waren....

Zoveel verschillende situaties - zoveel machteloosheid en verdriet. Maar al dat verdriet mocht bij de Here gebracht worden. Er was plaats voor het uiten van het verdriet naar de Here toe, en naar elkaar toe. Efeziërs 4 werd gelezen, over eenheid en verscheidenheid binnen de gemeente, en het elkaar tot een hand en een voet zijn. Er was gelukkig een open sfeer.

Niemand was verplicht zijn verhaal over zijn eigen kind te vertellen, maar er werd heel wat gedeeld. Daar moet je trouwens wel aan toe zijn, is de ervaring.

Na afloop sprak men af, dat men ook mensen zou benaderen die met dezelfde problemen te maken hebben, voor wie de drempel voor deze eerste bijeenkomst toch blijkbaar te hoog was.

Tweede bijeenkomst

Op 21 januari 2003 volgde een tweede bijeenkomst. Men kon kiezen uit twaalf onderwerpen, die bij de eerste bijeenkomst al aan de deelnemers waren voorgelegd:

- Gedwongen afbidden
- Houding naar andere kinderen
- Schuldgevoel
- Boos zijn op God
- Kerk-zijn: 'gemeenschap der heiligen'
- Redenen voor kerkverlating en wat kunnen we ervan leren?
- Hoe ga je als echtpaar of onderling om met de situatie in relatie tot God?
- Bidden voor de 'schuldigen' (verantwoordelijken) voor de kerkverlating
- Confrontatie of acceptatie (ouders t.o.v. kind)
- Teleurgesteld in mensen en in God
- Wanneer schakelen we anderen in? (vuile was)
- Gemakkelijke oplossingen (aangedragen door anderen)

Ondanks de lagere opkomst was ook dit een goede avond. De geschiedenis van Abraham die zijn zoon moest offeren, werd gelezen. Kinderen van God leren wat volharding is, door beproevingen heen. Kernwoord: VERTROUWEN. Als je kind met de kerk of ook met het geloof breekt, kan je eigen vertrouwen op God ook aan het wankelen gebracht worden. Je kunt zelfs boos worden op God: 'Waarom mijn kind?' Aan de andere kant kan je eigen geloof ook groeien: 'Je beseft dat je zo afhankelijk bent van de Here, dat Hij het moet doen, en je beseft ook je eigen kleinheid en machteloosheid.' Die tweede avond mochten de ouders elkaar ook wijzen op Gods macht en trouw.

Andere punten kwamen ook aan de orde: wat voor invloed heeft zo'n gebeurtenis op de andere kinderen in het gezin? Hoe en door wie worden zij opgevangen? In hoeverre brengt dit verdriet je als man en vrouw dichter bij elkaar, of zorgt het juist voor verwijdering?

En: neem niet andermans last op je, als je je eigen last nauwelijks kunt dragen.

Hoe verder?

Dit was de vraag die na de tweede bijeenkomst bleef liggen. De één wil graag binnen de hele gemeente dit onderwerp bespreekbaar maken. 'We moeten niet enkel praatgroep zijn, maar een netwerk om elkaar in de gemeente op te vangen.' De ander heeft er totaal geen behoefte

aan, buiten de kring van lotgenoten zijn verhaal te doen. Een gemeenteavond over dit onderwerp, met de gemeenschap der heiligen als basis voor openheid, is voor zo iemand veel te bedreigend. Ook binnen de Steungroep ervaart men dat de één er heel anders in zit dan de ander. Iedereen heeft een bepaalde binding met het onderwerp, maar niet iedereen zit in dezelfde fase van het proces. Is het leed nog heel heftig, of is het een doorzeurend leed? Het is een rouwproces met verschillende fases. Hoeveel energie heb je zelf nog voor anderen, als je gedachten alleen maar cirkelen rond de problemen met je eigen kind? En hoe kwetsbaar durf je je op te stellen bij mensen bij wie het allemaal van een leien dakje gaat? Men is het erover eens dat het belangrijk is om verdriet met gemeenteleden te delen, maar dat is wel een grote stap.

Dit interview is in elk geval een aanleiding om na te denken over verdere stappen. En wie weet, hebben andere kerken iets aan de steun die met vallen en opstaan in Amersfoort-Emiclaer gegeven wordt op dit gebied.... Al is er maar Eén die echt Steun kan geven!